

Referat fra møde i Arbejdsgruppen ved Saksfjed-Hyllekrog

tirsdag den 18. november 2008

Til stede: Bente, Dines, Erik, Finn, Freddie, Birte, Hans, Kirsten, Helge, Ingelise, J.K.O, Karen, Kurt, Leif C., Yvonne, Mette. Sven L., Uffe, Bjørn, Susan, Palle, Bernt R., Lars M. og Søren Hansen fra Fugleværnsfonden.

Afbud: Arne, Benny, Bernth I., Frants, Flemming, Lone, Karin A., Karin B., Sven T., Tove, Keld, og Peter K.,

Desuden manglede: Leif J., Rasmus og Rita.

Vi mødtes på Digecentret i Rødby. Alle medlemmer af DOF på Lolland var indbudt til mødet, og der havde været omtale i Folketidende.

Søren startede med at byde velkommen til de mange nye medlemmer af arbejdsgruppen.

Om reservatet og lidt om Fugleværnsfonden

Saksfjed-Hyllekrog reservatet er på ca. 170 ha og udgør et af de tre *store* reservater i Fugleværnsfonden. Fugleværnsfonden råder over ca. 850 ha fordelt på 20 reservater rundt om i Danmark. På de 13 af disse er der frivillige, aktive arbejdsgrupper.

Fugleværnsfonden har tre fuldtidsansatte, to deltidsansatte og to faste frivillige på kontoret i København.

De frivillige arbejdsgrupper

Arbejdsgrupperne er meget vigtige for Fugleværnsfonden af flere grunde: Den frivillige indsats sparer Fugleværnsfonden for store årlige udgifter til entreprenører (naturpleje), håndværkere og opsynsmænd (vedligehold og tilsyn). Arbejdsgruppernes medlemmer er vigtige bindeled til reservaternes lokalområder: skoler, virksomheder, foreninger, naboer m.v. Dertil får de reservaterne til at virke levende - man kan mærke, at der er folk der tager sig af dem. I flere af arbejdsgrupperne opstår der desuden vigtige sociale netværk og der skabes gode venskaber omkring den fælles interesse for fuglene og naturen.

Rollefordelingen mellem Fugleværnsfondens ansatte og arbejdsgrupperne er, at de ansatte tager sig af papirarbejdet (fx indkalder til *møder* i arbejdsgruppen og udsender referat af disse) - og de formelle kontakter med myndigheder, naboer og lignende, mens arbejdsgrupperne tager sig af de daglige kontakter om mere praktiske forhold - samt det praktiske arbejde.

De frivillige arbejder i sagens natur ulønnet, men det er muligt at få kørselsgodtgørelse ved at indsende et kørselsregnskab til Fugleværnsfonden. Man deltager så meget tid og helbred tillader. Arbejdet i grupperne skal foregå sikkert og ved brug af det korrekte sikkerhedsudstyr. Skulle uheldet være ude, er medlemmerne dækket af Fugleværnsfondens arbejdsskadeforsikring.

Organisering af den frivillige arbejdsgruppe på Saksfjed-Hyllekrog

Den frivillige arbejdsgruppe har fungeret siden Fugleværnsfonden overtog reservatet. I alle årene har Leif Clausen været gruppens kontaktperson og stået for organiseringen af arbejdet. Leif ønsker nu at trække sig fra denne post efter en mangeårig, stor og trofast indsats som leder af gruppen. Lars Munk, som er en af de nye i gruppen, har indvilget i at tage denne post på sig. Det er Lars Munk, der indkalder arbejdsgruppen til arbejdsdage og lignende via e-mail – og sekretariatet hjælper med at udsende indkaldelser mv. til ”de mailløse”. Lars er det primære bindeled til Fugleværnsfondens sekretariat.

Som et **nyt tiltag** kobles arbejdsgruppen til DOF’s såkaldte **Caretakerprojekt**

Det betyder en række fordele for medlemmerne af arbejdsgruppen: Mulighed for at deltage i kurser i f.eks. naturbeskyttelse, fuglekendetegn, optællingsmetoder eller fugleformidling. Medlemmer af arbejdsgruppen vil også modtage mails fra caretakerprojektet. Skulle det vise sig at blive for omfangsrigt, må vi drøfte det på næste møde, ligesom det er muligt at frabede sig at modtage caretakerprojektets kommunikation.

En af de vigtige aktiviteter i caretakerprojektet er optællinger. Projektet ser gerne at de fuglearter, der betyder, at området er udpeget som internationalt beskyttelsesområde, optælles.

I Saksfjed-Hyllekrog gælder det ynglefugle som rødrygget tornskade, klyde og fjord/hav- og dværgterne, samt træk/rastefugle som knopsvane og mørkbuget knortegås.

Kurt Bonde gjorde i den forbindelse opmærksom på den store værdi der ligger i, at optællinger indtastes i DOF Basen. Uffe B. Nielsen optæller allerede ynglefuglene. Disse optællinger sendes årligt til Fugleværnsfonden.

Arbejdsdage og møder

Arbejdsgruppen på Saksfjed /Hyllekrog arbejder i gennemsnit 5-10 dage om året ’i marken’.

Frem over holdes planlægningsmøder to gange om året (marts og august), hvor også en eller flere fra Fugleværnsfondens personale deltager. Se kalender til sidst.

På mødet diskuterede vi endvidere behovet for at oprette såkaldte undergrupper i arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen fungerer allerede en smule på denne måde, idet arbejdsdage ved Ninas hus ofte foregår i mindre grupper, ligesom optællingerne har været foretaget af Rasmus og Uffe. På trods af dette var der ikke noget ønske om at sætte det yderligere i system, men hvis der skulle vise sig et behov for dette, kan det blive taget op på et senere møde.

Plejeplan 2008

Fugleværnsfondens bestyrelse har netop vedtaget en ny plejeplan for hele området. Det er en omfattende og ambitiøs plan. Fugleværnsfonden ønsker derfor at samarbejde med lokale myndigheder om planens gennemførelse. Der vil hurtigt blive taget kontakt til både Lolland Kommune og Skov- og Naturstyrelsen i Storstrøm med henblik på et samarbejde.

Planen indeholder en **naturplan** og en plan for **formidlingstiltag**. Det er et ønske, at formidlingen styrkes, og at området skal kunne virke som et aktiv for beboere på Lolland, ligesom de meget store naturværdier formodentlig også at kan have interesse for folk længere væk.

Planen er udarbejdet af firmaet Obicon i samarbejde med Fugleværnsfondens sekretariat og med store input fra arbejdsgruppen. Vigtige input er desuden kommet fra tyske eksperter fra reservatet Wallnau på Fehmern, ligesom LIFE Balt Coast projektet har spillet en rolle i planens tilblivelse.

Søren gennemgik samtlige planens delområder med hensyn til de mest markante forslag.

Virkemidlerne i planen er:

1. Vandstand. Undersøgelse af de hydrologiske forhold i Saksfjed samt lukning af grøfter på Hyllekrog
2. Afgræsning, landskabsafgræsning/helårsafgræsning i både Saksfjed og Hyllekrog. I Saksfjed dvælede vi en del med tanken om et stort græsninglandskab nord for Billitse Mølle med overskriften Masai Mara
3. Forbedret formidling via henvisningsskilte, cykelsti, observationsplatforme m.v.

Samarbejdsaftale med det Lollandske Digelag

Fugleværnsfonden har i sommer afholdt et møde med det Lollandske digelag, da de ejer de såkaldte digegrave, som er meget værdifulde for fuglene. Dertil ejer de den første del af Hyllekrog (Drummeholm). Der har i mange år været et fortræffeligt samarbejde med digelaget på baggrund af en mundtlig samarbejdsaftale. Denne blev bekræftet på mødet. Digelaget ønsker, at det er Fugleværnsfonden, som varetager driften af digegravsarealerne, og dette inkluderer spørgsmål om afgræsning og vandstand. Digelaget kan desuden i særlige tilfælde hjælpe til med maskiner efter en nærmere konkret forespørgsel. Området på Hyllekrog (Drummeholm) blev ikke diskuteret, så evt. aktiviteter her kræver en fornyet snak med digelaget.

Generelt om rydning

Der er i de senere år fældet meget træ i skoven i inddæmningen. Træet har en værdi, som kan bruges til at finansiere naturplejeprojekter. Dertil er området fredskov. Det træ der fældes, i forbindelse med at arbejdsgruppen udfører naturplejeprojekter, kan selvfølgelig nyttiggøres som brænde til dem, der deltager i arbejdet. Indtil der er lavet et køreplan for, hvordan plejeplanen skal realiseres, skal egentlig brænde-hugst aftales med Fugleværnsfondens sekretariat.

Planlægning af arbejdet i den kommende vinter

1. "Projekt Bjørneklo" ved vejen til Stubodde. Projektet fokuserer på at flytte elhegnet til kanten af grusvejen til Stubodde. Herved vil græsningsarealet blive udvidet, og køerne vil kunne bekæmpe den bestand af bjørneklo, der findes syd for vejen.
  - a. Fugleværnsfonden administrerer arealet syd for vejen bortset fra helt ude ved diget, hvor det er digelaget. Digelaget skal orienteres om dette ved en kontakt til digeopsynsmanden, Jørgen Olsen. (Digelaget kan muligvis hjælpe med at bortkøre noget af det fældede). Rydning af hegnslinie (primært tjørn), så hegnet kan sættes tæt på vejen (ca. 1 m. fra)
  - b. Opsætning af hegn. Her foreslår Søren, at PODA hegn banker de nødvendige hjørnepæle i jorden og leverer ny hegnstråd. Arbejdsgruppen kan så nedtage den gamle hegnslinje og genbruge mellempælene. PODA leverer evt. manglende mellempæle. Se kort næste side.

- Figur 1: Med gul er den gamle hegnslinje angivet. Lilla er den foreslåede nye linjeføring ved vejen til Stubodde.

2. Rydning af hegnslinjer og vedligehold af elhegn

- a. Ved diget. Det er hensigten at hele området fra Billitse Mølle og til Stubodde skal afgræses i en samlet fold. Dette indebærer, at der opsættes et hegn ved foden af diget. Der kan derfor med fordel påbegyndes en rydning af en hegnslinje i overgangen mellem dige og eng.
- b. På den strækning, hvor arbejdsgruppen på forbilledlig vis har ryddet 11 ha eng igennem de sidste år, står der faktisk et hegn, som blev opsat af Storstrøms Amt. På dette stykke skal vurderes, om dette hegn kan fritlægges ved kratrydning. Lidt længere inde i land findes et fårehegn opsat af Rudi. Denne hegnslinje gennemgås og må kun nedtages når "Amtets hegn ved diget" bliver funktionsdygtigt igen. Se kort næste side.
- c. Langs vejen på det resterende skovstykke. Rydning af de første meter af plantagen, så der lettere kan opsættes et elhegn (Leif Clausen har lavet aftale med Erik Hansen, Billitse Mølle)

3. Indkøb af traktor. Der er bevilget 65.000 kr. til en ældre traktor med vogn. Helge Rasmussen er sat på opgaven og Dines er medhjælper.
4. Opsætning af planchehalvtag ved udkørslen til Hyllekrog og reservatskilte med navn. Kontakt Allan Gudio Nielsen for yderligere oplysning om placering, tlf. 33 28 38 16.

Afslutningsvis rettede Sven Jean Larsen en **varm tak** til Leif Clausen for hans mangeårige indsats som leder af arbejdsgruppen. En meget stor og flot indsats som igangsætter og inspirator for gruppens medlemmer.

Med venlig hilsen

Søren Hansen

Biolog

Kalender på næste side...

Naturpleje

- **Lørdag 6/12-2008 kl. 10: Arbejdsgruppen på besigtigelse**
- **Lørdag 10/1-2009**
Bjørnekloprojekt Stubodde, evt. hegnslinie ved diget
- **Søndag 15/2-2009**
Bjørnekloprojekt ved Stubodde
- **Søndag 21/2-2009**
Indsamling af skrald Hyllekrog, fjernelse af roser

Formidling/ ture

- **Lørdag 27/12-2008 kl. 10 - ca. 14 på Hyllekrog:** Motion, sundhed og natur. Vintertur til Fugleværnsfondens reservat i samarbejde med Lolland Kommune /v. Uffe
- **Søndag 18/1-2008:** Rævejagt, kontakt Dines for nærmere oplysninger.
- **Lørdag 28/2-2009 kl. 10 - ca. 14:** Besøg på Hyllekrog inden tangen lukkes af hensyn til de ynglende fugle. Arrangør: Fugleværnsfondens frivillige arbejdsgruppe (Uffe er koordinator)
- **Søndag 10/5-2009:** Saksfjeds herligheder. Mødested ved P-plads Brunddragene. Arbejdsgruppen er vært ved denne tur. (Uffe er koordinator)
- **Søndag 30/8-2009:** Hvepsevågens dag /v. Allan Gudio Nielsen
- **Primo oktober:** Glenter /v. Allan Gudio Nielsen

Møder i arbejdsgruppen 2009

- **Tirsdag 3/3 kl. 19:00**
- **Torsdag 20/8 (ude i reservatet)**